herpy

GEKKOER

Malayan forest gecko

Cyrtodactylus pulchellus

En smukt tegnet, nataktiv klippegekko fra skovene på øen Penang i Malaysia. Den har store, gyldne øjne, kraftige bånd hen over kroppen og tæer med kløer i stedet for klæbelameller. Der findes kun få dokumenterede erfaringer med pasning og avl, så oplysningerne her er forsigtige.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Gymnodactylus pulchellus; Cyrtodactylus pulchella* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-25 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**5-8 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Klippeboende**
Biotop	**Regnskov og klippeterræn**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**23-26 °C**
Temperatur, nat	**20-22 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 23-26 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Truet (EN)**

Arten er hverken på CITES-listerne eller på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen tilladelser ved køb og salg. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder. Arten er kun kendt fra én ø og er truet i naturen, så vælg dyr, der er opdrættet i fangenskab.

Om arten

Cyrtodactylus pulchellus er en slank gekko med stort, fladt hoved, lange ben og en lang, tilspidset hale. Grundfarven er lys brun, creme eller gullig, og hen over nakke, skuldre og krop sidder brede, mørkebrune bånd med lysere kant. Det forreste bånd danner en hesteskoformet streg fra øje til øje over nakken. Øjnene er store, gyldne og har lodret pupil.

Tæerne er stærke og bøjede og har kløer, men ikke de klæbelameller, som fx daggekkoer har. Gekkoen kan derfor ikke gå op ad glat glas, men griber fat i ru overflader som sten og bark. Slægtsnavnet kommer af græsk og betyder "krum tå", og artsnavnet er latin for "smuk". Hannerne har en rille foran kloakken med en række porer og endnu en række porer langs lårenes inderside, i alt 18-20 porer på hver side.

Arten blev beskrevet i 1827. Navnet *Cyrtodactylus pulchellus* er siden blevet brugt om bestande på hele den malaysiske halvø, men flere af dem er siden beskrevet som egne arter, og i dag regnes kun bestanden på Penang som *C. pulchellus*. Det er derfor uklart, om alle dyr i handlen reelt er denne art.

Gekkoen bliver omkring 10 cm fra snude til kloak og 20-25 cm inklusive hale. Levetiden i fangenskab angives til 5-8 år, men tallet er usikkert. Halen kan smides, hvis dyret bliver bange. Den er sky, bliver først aktiv, efter at lyset er slukket, og er mere en art at kigge på end at håndtere.

Udbredelse og levested

Cyrtodactylus pulchellus er endemisk på Penang, en ø ud for nordvestkysten af den malaysiske halvø. Den forekommer i dag kun i bakkerne og i den vestlige halvdel af øen, hvor der stadig er skov tilbage.

Tidligere blev navnet brugt om gekkoer fra store dele af den malaysiske halvø og fra nabolande, og enkelte ældre angivelser fra fx Singapore, Indien og Myanmar er enten fejl eller ubekræftede. Efter opdelingen i flere arter regnes udbredelsen nu som meget lille. Fund uden for Penang på kortet skyldes ældre bestemmelser eller dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Malaysia.

LEVESTED

Gekkoen lever i skov på klippegrund, især mellem store granitblokke i Penangs bakker. Om dagen gemmer den sig i sprækker, under sten og i hulrum, og om natten kravler den rundt på klipperne og på stammer og grene i nærheden. Enkelte dyr bruger også vegetation og ydervægge på bygninger, hvis de ligger tæt på skoven.

Klimaet er tropisk og fugtigt. Der er ikke målt temperatur- og fugtværdier præcist for arten, men den regnes for en art af den kølige, fugtige undervegetation og tåler dårligt varme. Det er det forhold, man skal bygge pasningen op om: køligt og fugtigt, med mange skjul.

Pasning

TERRARIET

Der er ikke dokumenteret en fast mindstestørrelse for arten. De generelle krav til nataktive, jordlevende gekkoer fra fugtige troper siger mindst 4 × 3 × 2 gange kropslængden (snude-kloak) til et par, dvs. omkring 40 × 30 × 20 cm. Et terrarie på 60 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde) til ét voksent dyr giver mere plads til at klatre, og større er bedre, da arten bruger både gulv og vægge. Fladen er vigtigere end højden, fordi den lever mellem klipper og ikke højt oppe i træer.

Indret med korkbark som baggrund, sten, drivtræ og stabile grene, så dyret kan klatre. Den har kløer og ikke klæbefødder og kan ikke gå op ad glat glas, så ru flader er nødvendige. Giv mange skjul i forskellige højder og planter, der giver skygge. Som bund kan en fugtig blanding af jord uden gødning, kokosmuld og løv bruges. Terrariet skal have god ventilation, så luften ikke bliver stillestående, og dyret skal have mulighed for at trække sig ind i et køligt, mørkt skjul hele dagen.

TEMPERATUR

Arten tåler dårligt varme. Et forsigtigt udgangspunkt er 23-26 °C om dagen og 20-22 °C om natten, svarende til almindelig stuetemperatur. Det passer med de generelle krav til nataktive, jordlevende gekkoer fra fugtige troper (20-25 °C), og et dyr har klaret sig ved omkring 26 °C om dagen og 21 °C om natten uden ekstra opvarmning. Tallene er ikke afprøvet systematisk, så hold øje med dyrets adfærd.

En varmelampe er normalt unødvendig og kan gøre skade. Sæt terrariet væk fra sol og radiatorer og mål med et digitalt termometer. Hvis rummet er koldt om vinteren, kan en svag varmemåtte på siden, styret af termostat, tage kanten af. Dyret må altid kunne vælge et køligere sted.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Gekkoen kommer fra et fugtigt miljø og skal have høj luftfugtighed, men et konkret interval er ikke dokumenteret. 60-80 % er et rimeligt skøn, lånt fra pasningen af andre arter i slægten, og fugtigheden bør svinge, så terrariet også kan tørre lidt op.

Spray bund og planter let om aftenen, så der er vanddråber at drikke af, og stil en lav skål med frisk vand. Giv et fugtigt skjul, hvor huden kan afstødes. Konstant våde forhold giver mug og hudproblemer, så ventilationen skal være god. Et hygrometer viser, om niveauet holder.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og er ikke dokumenteret til at have brug for UVB. Et svagt UVB-lys, som kan skygges helt væk, regnes for valgfrit og kan gives til dyr, der får lov at vælge. Brug i så fald et rør med lav styrke over den ene del af terrariet og sørg for skygge i resten.

Hav almindeligt lys tændt 11-12 timer i døgnet, gerne styret af et tænd-sluk-ur, og slå lyset helt fra om natten. Dyret er mest aktivt kort efter, at lyset slukkes, så det er et godt tidspunkt at se på det. Undgå stærke spotlamper.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Cyrtodactylus pulchellus er insektæder. Giv fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og lignende af en størrelse, der er mindre end afstanden mellem dyrets øjne. Voksne dyr fodres typisk 2-3 gange om ugen, unge hver anden dag, men der er ikke dokumenteret en fast rytme for arten, så juster efter dyrets kropsform og hold halen fyldig.

Pudr insekterne let med kalk, og giv jævnligt kalk med D3-vitamin og et alsidigt vitamintilskud. Dyr, der er ved at skifte hud eller lægge æg, har brug for ekstra kalk. Fodr efter lyset er slukket eller sent på dagen, og tag døde insekter, der ikke er spist, ud næste morgen. Vand skal altid stå fremme.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er sky og skjult og bruger det meste af dagen i et skjul. Når lyset slukkes, kommer den frem og kan bevæge sig hurtigt og adræt rundt mellem sten og grene. Den kan smide halen, hvis den skræmmes, så tag aldrig fat i halen og begræns håndtering til det nødvendige.

Der er kun få dokumenterede erfaringer med flere dyr sammen. Hold derfor helst et enkelt dyr pr. terrarie. Hvis to dyr alligevel holdes sammen, skal terrariet være stort med mange skjul, og man skal straks dele dem, hvis det ene er stresset, bidt eller mangler hale. To hanner skal ikke holdes sammen. Nye dyr skal have et par uger i ro til at falde til.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kan kendes på en rille foran kloakken med to rækker porer og på en række porer langs lårene. Hos hunner er porerne ikke beskrevet som tydelige, så hannerne er lettest at kende. Alder og vægt for kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Som tommelfingerregel for slægten bør hunner være fuldt udvoksede og i god huld, før de sættes i avl, da æglægning tapper dem for kalk.

PARRING

Der findes næsten ingen dokumenterede oplysninger om parring hos arten. Sæt hannen til hunnen i hendes terrarie, hold øje de første nætter og skil dem straks, hvis der er slagsmål eller hunnen bider eller gemmer sig hele tiden. Fjern hannen, når parringen er gennemført, så hunnen ikke stresses.

En kølig, tørrere periode og kortere dage om vinteren er brugt til andre arter i slægten, men er ikke dokumenteret for denne. Giv i alle tilfælde hunnen rigeligt med foder og kalk.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten lægger æg i små kuld, formentlig 1-2 æg ad gangen, og placerer dem skjult i sprækker, under sten eller i løv og bund. Hvor ofte hunnen lægger, og hvor mange kuld der kommer om året, er ikke dokumenteret.

Stil en æglæggekasse med fugtig bund, fx sphagnum eller kokosmuld, i et mørkt hjørne, så hunnen har et sted at lægge. Hun graver ellers æggene ned i bunden ved foden af en plante. Giv hende ekstra kalk og insekter i hele perioden, og kontrollér bunden jævnligt for æg.

INKUBATION

Der er ikke dokumenterede inkubationstal for arten. Tallene i faktaboksen, 23-26 °C og 60-90 dage, er skøn lånt fra beslægtede arter i slægten og skal bruges med forsigtighed. Æggene skal ligge forholdsvis fugtigt, men må ikke blive våde, da de let får mug.

Flyt æggene forsigtigt til en lukket boks med fugtig vermiculite eller perlite uden at vende dem, og marker oversiden. Boksen skal have små lufthuller og stå ved stabil temperatur. Æg, der falder sammen eller bliver mugne, er som regel døde, men lad dem ligge, til du er sikker.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er små og skjuler sig fra første dag. Hold dem enkeltvis i en lille faunaboks med køkkenrulle eller fugtigt løv, skjul og en lav skål med vand, og spray let hver dag. De lever af blommen de første dage, og derefter får de små insekter som springhaler, bananfluer og små fårekyllinger, pudret med kalk.

Vækst og fodringsrytme er ikke dokumenteret for arten, så følg dyrets tilstand frem for faste tal. Vej og kontrollér dem jævnligt, og flyt dem til et større terrarie, når de fylder det gamle. Hold dem adskilt, indtil kønnet kan bestemmes.

Sundhed og typiske fejl

Der er kun få dokumenterede sundhedsproblemer for arten, men fejlene ligner dem hos andre gekkoer fra køligt, fugtigt miljø:

- For meget varme, der giver stress, manglende appetit og i værste fald døden. Hold terrariet køligt og undgå varmelamper.
- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos hunner i avl og unge dyr. Det giver bløde kæber, krumme lemmer og rystelser. Pudr insekterne.
- Konstant våd bund og dårlig ventilation, som giver svamp, mug og hudproblemer.
- Hudrester, der sidder fast på tæer og halespids. Giv et fugtigt skjul og løsn resterne forsigtigt med lunkent vand.
- Tabte haler, som ikke vokser ud igen i samme form.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig hale og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.